द्वितीयं भूमिकाण्डम्

```
1 2 3 4 5 6 7 8 भूभूमिर्वसुधावनिर्वसुमती धात्री धरा,
                              12 13 14 15
                                                      16
                 गौर्गोत्रा जगती रसा क्षितिरिला क्षोणी क्षमा क्ष्माचला ।
                                            a 23
                 कुः पृथ्वी पृथिवी स्थिरा च धरणी विश्वम्भरा मेदिनी ,
The earth 37.
                 26 27 28 29 30 31 32
ज्यानन्ता विपुला समुद्रवसना सवसहोवीं मही ॥१५६॥
                            34 35 36
भूतधात्री च रत्नगर्भा वसुन्धरा।
                  33
                 काश्यपी
                   37
                                               तद्विशेषान्निबोधत ॥१५७॥
                                      विज्ञेया
                 धराधारा
                               च
                                2
सर्वसस्या
                                                                               A spot with saline soil 2.
Fertile soil 2.
                  बिलमप्रहतं
                                स्थानं मरुधन्वा स्थलं स्थली ॥१५८॥
Clay 2.
                                                     मृत्स्नेति कथ्यते ।
                               प्रशस्तासौ
                  मृन्मृतिका
                                                                                 Excellent soil 2.
                                            मृत्सा
                  1 d
Green with young
                             हरितं
                                       प्रोक्तं
                  शाहल
                                               नड्वल
                                                          नलसंयुतम् ॥१५९॥
                                                                                 Abounding in
grass.
                                                                                 reeds.
A country with
                               प्रदेशोऽसौ
                  कृष्णभूमः
                                                     स्यात्कृष्णमृत्तिका ।
                                                                                 Black soil.
                                             यत्र
black soil.
A country with
                                    प्रोक्त
                  पाण्डुभूमस्तथा
                                                                                 Fertile soil.
                                                            पण्डितैः ॥१६०॥
                                              उदग्भूमश्च
yellowish soil.
A country which
                  नद्यम्बुजीवनो
                                     देशो
                                              नदीमातृक
lives on
                                                              उच्यते ।
           river
                                                                                 Basin.
water,
                  वृष्टिनिष्पाद्यसस्यस्तु
                                             विज्ञेयो
                                                          देवमातृकः ॥१६१॥
                                                                                 Crop which de-
                                                                                 pends on rains.
```

a धरिणी b दिरणम् c खिलमप्रहितम् d शाड्वलम्।